

На основу члана 26. став 6. тачка 4) и члана 45. став 4. Закона о безбедности хране („Службени гласник РС”, број 41/09, 17/19) Министар здравља доноси

Правилник о храни за специфичне популационе групе
(храна за одојчад и малу децу, храна за посебне медицинске намене, замене за комплетну дневну исхрану за особе на дијети за мршављење)

Део први
Општи захтеви

I. Уводне одредбе

Предмет

Члан 1.

(Уредба 609/2013 чл.1.1., 1.2.)

Овим правилником ближе се уређују захтеви у погледу састојака и информација за следеће категорије хране:

- 1) храну за одојчад и малу децу (почетна и прелазна формула за одојчад, прерађена храна на бази житарица и дечја храна);
- 2) храну за посебне медицинске намене;
- 3) замену за комплетну дневну исхрану за особе на дијети за мршављење.

Овим правилником успоставља се листа супстанци које су дозвољене за додавање у једну или више категорија хране из става 1. овог члана и утврђују правила која се примењују на ажурирање те листе.

Значење појединих појмова

Члан 2.

(Уредба 609/2013 чл.2)

За потребе овог правилника примењују се појмови дефинисани прописом који уређује област безбедности хране (дефиниције: храна, субјекат у пословању храном, промет на мало, стављање на тржиште), појмови дефинисани прописом који ближе уређује област декларисања, означавања и рекламирања хране (дефиниције: упакована храна, декларисање, односно означавање и произведени наноматеријали) као и појмови дефинисани прописом који ближе уређује област прехранбених и здравствених изјава које се наводе на храни (дефиниције: изјава (тврдња), прехранбена изјава, здравствена изјава, изјава о смањењу ризика од болести, хранљиве материје, друге супстанце).

У смислу овог правилника примењују се релевантне дефиниције које имају следећа значења:

- 1) **одојче** је дете до навршених 12 месеци старости;
- 2) **мало дете** је дете од навршених 12 до навршених 36 месеци старости;
- 3) **почетна храна/формула за одојчад** је храна намењена одојчади у првим месецима живота која сама за себе задовољава прехранбене потребе такве одојчади, до увођења одговарајуће додатне прехране;

4) **прелазна храна/формула за одојчад** је храна намењена одојчади када се уводи одговарајућа додатна прехрана и која представља основни течни елемент у све разноликијој прехрани такве дојенчади;

5) **прерађена храна на бази житарица** јесте храна:

(1) која је намењена задовољавању посебних потреба здраве одојчади и здраве мале деце у периоду постепеног преласка на разноврсну исхрану приликом одвикавања од дојења као додатак њиховој исхрани, односно у току њиховог постепеног прилагођавања уобичајеној храни; и

(2) која се односи на једну од следећих категорија:

- једноставне житарице која су припремљена или их треба припремити додатком млека или других одговарајућих хранљивих течности,
- житарице са додатком високопротеинске хране која су припремљена или их треба припремити додатком воде или других одговарајућих протеинских течности/течности које не садрже беланчевине,
- тестенине које се конзумирају након кувања у кључалој води или другим одговарајућим течностима,
- двопек и кекс који се конзумирају директно или након уситњавања уз додаток воде, млека или других одговарајућих течности;

6) **дечја храна** је храна која је намењена задовољавању посебних потреба здраве одојчади приликом одвикавања од дојења и здраве мале деце као додатак њиховој исхрани и/или ради њиховог постепеног прилагођавања уобичајеној храни, искључујући:

(1) прерађену храну на бази житарица; и

(2) напитке на бази млека и сличне производе намењене малој деци;

7) **храна за посебне медицинске намене** је храна која је посебно прерађена или формулисана и намењена оболелим лицима на посебном режиму исхране, укључујући одојчад, и која се користи под медицинским надзором; намењена је за потпуну или делимичну исхрану оболелих лица са ограниченом, смањеном или нарушеном способношћу конзумирања, варења, апсорпције, метаболизма или излучивања уобичајене хране, појединих храњивих састојака које та храна садржи или метаболита или оболелих лица са другим посебним медицинским прехранбеним потребама које се не могу задовољити само променом уобичајене исхране;

8) **замена за комплетну дневну исхрану за особе на дијети за мршављење** је храна која је посебно формулисана за употребу у енергетски ограниченим дијетама за мршављење, са циљем смањења тежине и која, када се користи у складу са упутством субјекта у пословању храном, замењује целодневни унос хране;

9) **резидуа** је остатак активне супстанце, коришћене у средству за заштиту биља, укључујући метаболите и производе који настају разградњом или реакцијом те активне супстанце, у складу са прописом који уређује област стављање на тржиште средства за заштиту биља.

Стављање на тржиште

Члан 3.

(Уредба 609/2013 чл.4)

Храна из члана 1. става 1. овог правилника ставља се на тржиште Републике Србије само ако је у складу са одредбама овог правилника.

Храна из члана 1. става 1. ставља се на малопродајно тржиште само у облику претходно упаковане хране.

Није допуштено ограничити или забранити стављање на тржиште хране која је у складу са одредбама овог правилника, због њеног састава, производње, презентовања или декларисања.

Начело предострожности

Члан 4.

(Уредба 609/2013 чл.5)

У циљу осигурања висок ниво заштите здравља особа којима је намењена храна из члана 1. става 1. овог правилника, примењује се начело предострожности предвиђено прописом који уређује област безбедности хране.

II. Захтеви у погледу састава и информација

1. Општи захтеви

Општи захтеви

Члан 5.

(Уредба 609/2013 чл.6)

Храна из члана 1. став 1. овог правилника мора бити у складу са свим захтевима прописа који се примењује на област безбедност хране.

Уколико у прописима који уређују област безбедност хране постоје противуречни/сукобљени захтеви, примењиваће се захтеви прописани овим правилником.

Општи захтеви у погледу састава и информација

Члан 6.

(Уредба 609/2013 чл.9.)

Састав хране из члана 1. става 1. овог правилника мора, у складу са опште прихваћеним научним подацима, бити прикладна за особе којима је намењена и примерена за задовољавање њихових прехранбених потреба.

Храна из члана 1. става 1. овог правилника не сме да садржи ниједну супстанцу у количини којом се угрожава здравље особа којима је намењена.

За супстанце које су произведени наноматеријали, усклађеност са захтевом из првог подстава доказује се према потреби на основу одговарајућих испитних метода.

На основу опште прихваћених научних података, супстанце које се додају храни из члана 1. става 1. овог правилника, у циљу испуњавања захтева из става 1. овог члана морају да буду биорасположиве како би људско тело могло да их користи, морају да имају прехранбени или физиолошки учинак и морају да буду прикладне за особе којима је храна намењена.

Не доводећи у питање члан 3. став 1. овог правилника, храна из члана 1. става 1. овог правилника може да садржи супстанце обухваћене прописом који уређује област нове хране, под условом да те супстанце испуњавају услове тог правилника у вези са стављањем на тржиште.

Декларисањем, означавањем и рекламирањем хране из члана 1. става 1. овог правилника пружају се информације о адекватној употреби такве хране, не обмањује се и таквој храни се не приписују својства превенције, лечења или излечења од болести нити се указује на таква својства.

Ставом 6. овог члана се не сме спречавати ширење корисних информација или препорука које су искључиво намењене стручњацима из области медицине, нутриционизма, фармације или другим здравственим радницима, одговорним за негу мајке и негу деце.

Додатни захтеви у погледу почетне и прелазне хране за одојчад

Члан 7.

(Уредба 609/2013 чл.10.)

Декларисање, означавање и рекламирање почетне и прелазне хране/формуле за одојчад мора бити обликовано на такав начин да не одвраћа од дојења.

Декларисање, означавање и рекламирање почетне и прелазне хране/формуле за одојчад не смеју укључивати слике одојчади или друге слике или текст којима се може идеализовати употреба такве хране.

Допуштено је графичко представљање за једноставну идентификацију почетне и прелазне хране/формуле за одојчад и за илустрацију начина припреме.

III. Листа хранљивих супстанци које се могу додавати храни за специфичне популационе групе

Листа дозвољених супстанци

Члан 8.

(Уредба 609/2013 чл.15.)

Супстанце које припадају следећим категоријама супстанци могу се додавати једној или више категорија хране из члана 1. става 1. овог правилника, под условом да су те супстанце укључене у Листу наведену у Прилогу I (Прилог I је одштампан уз правилник и чини његов саставни део) и да су у складу са елементима садржаним/наведеним у листи у складу са ставом 3. овог члана:

- 1) витамини;
- 2) минерали;
- 3) аминокиселине;
- 4) карнитин и таурин;
- 5) нуклеотиди;

б) холин и инозитол.

Супстанце укључене у листу морају да испуне опште захтеве предвиђене члановима 5. и 6. овог правилника.

Листа садржи следеће елементе:

1) категорију хране из члана 1. става 1. овог правилника, којој се могу додавати супстанце које припадају категоријама супстанци из става 1. овог члана;

2) назив супстанце, опис супстанце и по потреби спецификацију њеног хемијског облика;

3) ако је то потребно, услове употребе супстанце;

4) ако је то потребно, критеријуме чистоће применљиве на супстанцу.

Критеријуми чистоће утврђени/прописани законодавством Републике Србије применљивим на храну, који се примењују на супстанце укључене у Листу, када се употребљавају у производњи хране за намене које нису обухваћене овим правилником, примењују се на те супстанце и кад се употребљавају за намене обухваћене овим правилником, осим ако је другачије прописано у овом правилнику.

На супстанце укључене у Листу, за које законодавством Републике Србије применљивим на храну нису утврђени критеријуми чистоће, примењују се опште прихваћени критеријуми чистоће које препоручују међународна тела - до утврђивања таквих критеријума.

Република Србија може задржати/донети националне прописе којима се одређују строжији критеријуми чистоће.

Супстанце које припадају категоријама које нису наведене у ставу 1. овог члана могу се додавати храни из члана 1. става 1. овог правилника, под условом да испуњавају опште захтеве предвиђенима члановима 6. и 9. овог правилника.

Део други

Посебних захтеви за храну за одојчад и малу децу

Захтеви за/у погледу информација у вези са храњењем одојчади и мале деце

Члан 9.

(Уредба 2016/127 чл.11.)

Министарство надлежно за здравље предузима мере, којима се обезбеђује да породице и особе које су укључене у исхрану одојчади и мале деце добијају објективне и доследне информације о исхрани одојчади и мале деце. Поменуте мере се предузимају у складу са законом и прописом којим се уређује подршка дојењу, породичној и развојној нези новорођенчета и обухватају планирање, пружање, обликовање и ширење информација и њихова контрола/надзор над њима.

Информативни и образовни материјали, како у писаном тако и у аудиовизуелном облику, које се односе на храњење одојчади, а намењене су трудницама и мајкама одојчади и мале деце, садрже јасне информације о свим следећим тачкама:

1) користи и предности дојења,

2) исхрани мајки, као и припреми за дојење и одржавању дојења,

3) могућим негативним утицајима на дојење увођењем делимичног храњења преко бочице,

4) потешкоћама при промени одлуке да се не доји,

5) правилној употреби почетне хране за одојчад, када је неопходно њено увођење.

Ако такви материјали садржи информације о употреби почетне хране за одојчад, он мора да обухвати друштвене и финансијске последице њеног коришћења, опасности по здравље због неприкладне хране или начина храњења, и нарочито, опасности по здравље због непотребне и неправилне употребе почетне хране за одојчад. У таквом материјалу не смеју се користити слике или текст којима би се идеализовала употреба почетне хране за одојчад.

Произвођачи или дистрибутери донирају информативну или образовну опрему или материјале само на захтев и уз писмено одобрење министарства надлежног за послове здравља. Таква опрема или материјали могу имати назив или логотип компаније донатора/даваоца, али не смеју да садрже трговачку ознаку (бренд) хране за одојчад и дистрибуирају се само кроз систем здравствене заштите.

Систем здравствене заштите сме од произвођача или дистрибутера формула за одојчад, прихватити донације информативне или едукативне опреме или материјала, у складу са одредбама овог члана, само уколико постоји писмено одобрење министарства надлежног за здравље.

1. Почетна и прелазна формула за одојчад

IV. Захтеви за састојке и информације за почетну и прелазну формулу за одојчад

Стављање на тржиште

Члан 10.

(Уредба 2016/127 чл.1.)

Почетна и прелазна формула за одојчад може се стављати на тржиште само ако је у складу са захтевима овог правилника.

Производе који нису почетна и прелазна формула за одојчад није допуштено стављати на тржиште или представљати као производе који су сами по себи примерени за задовољавање прехранбених потреба нормалне здраве одојчади током првих месеци живота до увођења одговарајуће додатне прехране.

Захтеви у погледу састојака

Члан 11.

(Уредба 2016/127 чл.2.)

Почетна формула за одојчад мора бити у складу са захтевима у погледу састојака утврђеним у Прилогу 2. овог правилника узимајући у обзир вредности за есенцијалне и условно есенцијалне аминокиселине утврђене у Прилогу 4. овог правилника.

Прелазна формула за одојчад мора бити у складу са захтевима у погледу састојака утврђеним у Прилогу 3. овог правилника узимајући у обзир вредности за есенцијалне и условно есенцијалне аминокиселине утврђене у Прилогу 4. овог правилника.

Вредности утврђене у Прилозима 2. и 3. овог правилника примењују се на почетну и прелазну формулу за одојчад која је спремна за конзумирање, било да се

ставља на тржиште као таква или да таква постаје након припреме у складу са упутством произвођача. За такву припрему не сме се захтевати ништа осим додавања воде.

Прилози 2., 3. и 4. одштампани су уз овај правилник и чине његов саставни део.

Прикладност састојака

Члан 12.

(Уредба 2016/127 чл.3.)

Почетна формула за одојчад производи се од извора протеина утврђениху Прилогу 2. тачка 2. овог правилника и других састојака хране, у зависности од случаја, за које је на основу општеприхваћених научних података утврђено да су прикладни за одојчад од рођења.

Прелазна формула за одојчад производи се од извора протеина утврђених у Прилогу 3. тачка 2. и других састојака хране, у зависности од случаја, за које је на основу општеприхваћених научних података утврђено да су прикладни за одојчад старију од шест месеци.

Прикладност из става 1. и 2. овог члана доказује субјект у пословању са храном систематским преиспитивањем расположивих података у вези са очекиваним користима и разматрањима о безбедности и, ако је потребно, одговарајућим истраживањима спроведеним у складу са општеприхваћеним стручним смерницама о планирању и вођењу таквих истраживања.

Захтеви у погледу пестицида

Члан 13.

(Уредба 2016/127 чл.4. став 2., 3., 4., 5.)

Почетна и прелазна формула за одојчад не сме да садржи остатке/резидуе у количини већој од 0,01mg/kg за сваку активну супстанцу. Те количине утврђују се уз помоћ општеприхваћених стандардизованих аналитичких метода.

Изузетно од става 1. овог члана, за активне супстанце наведене у Прилогу 5. овог правилника, примењују се максималне количине резидуа утврђене у овом Прилогу. Прилог 5. је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Почетна и прелазна формула за одојчад производи се само од пољопривредних производа у чијој производњи нису коришћена средства за заштиту биља која садрже активне супстанце наведене у Прилогу 6. Прилог 6. је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део. За потребе контроле, сматра се да средства за заштиту биља која садрже активне супстанце наведене у Прилогу 6. овог правилника нису коришћена ако су количине резидуа мање од 0,003mg/kg.

Количине из ст. 1., 2. и 3. овог члана примењују се на почетну и прелазну формулу за одојчад која је спремна за конзумирање, било да се ставља на тржиште као таква или да таква постаје након припреме у складу са упутством произвођача.

Назив хране
Члан 14.
(Уредба 2016/127 чл.5.)

Назив почетне и прелазне формуле за одојчад, осим почетне и прелазне формуле за одојчад произведене у потпуности од протеина крављег или козјег млека, утврђен је у делу А Прилога 7. овог правилника.

Назив почетне и прелазне формуле за одојчад произведене у потпуности од протеина крављег или козјег млека, утврђен је у делу Б Прилога 7. овог правилника.

Прилог 7. је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Посебни захтеви у погледу информације о храни

Члан 15.
(Уредба 2016/127 чл.6.)

Поред обавезних података прописаних прописом којим се уређује област декларисања, означавања и рекламирања хране, за почетну формулу за одојчад обавезни су следећи подаци:

- 1) изјава да је производ прикладан за одојче од рођења (ако се не доји),
- 2) упутство за правилну припрему, чување и одлагање производа, као и упозорење о опасности по здравље при непрописној припреми и чувању,
- 3) изјава о предностима дојења, као и изјава да се производ употребљава искључиво по савету здравственог радника одговорног за здравствену заштиту мајке и детета. Подацима из ове тачке мора претходити навод „важна напомена” или сличан навод, који се мора навести и у декларисању, означавању и рекламирању почетне формуле за одојчад.

Поред обавезних података прописаних прописом којим се уређује област декларисања, означавања и рекламирања хране, за прелазну формулу за одојчад обавезни су и следећи подаци:

1) изјава да је производ прикладан за одојчад старију од шест месеци, да би требао чинити само део разноврсне исхране, да се не сме употребљавати као замена за мајчино млеко у току првих шест месеци живота и да се одлука о увођењу додатне исхране доноси само на основу савета независног здравственог радника одговорног за здравствену заштиту мајке и детета. Одлука о увођењу додатне исхране доноси се на основу посебних потреба за раст и развој појединог одојчета,

2) упутство за правилну припрему, чување и одлагање производа, као и упозорење о опасности по здравље при непрописној припреми и чувању.

На читљивост, језик и висину слова којима се исписују додатни подаци из ст. 1. и 2. овог члана, примењују се одредбе прописа којим се уређује декларисање, означавање и рекламирање хране.

Сви обавезни подаци за почетну и прелазну храну за одојчад наводе се на језику који потрошачи могу лако разумети.

Декларисањем, означавањем, оглашавањем и рекламирањем почетне и прелазне формуле за одојчад морају се пружити потребне информације о правилној употреби производа како се не би обесхрабривало дојење.

Приликом декларисања, означавања, оглашавања и рекламирања почетне и прелазне формуле за одојчад не смеју се употребљавати изрази „хуманизовано”, „матернизовано”, „адаптирано” или слични изрази.

Декларисање, означавање, оглашавање и рекламирање почетне и прелазне формуле за одојчад мора се вршити на такав начин да се избегне сваки ризик од замене почетне и прелазне формуле за одојчад, као и да се потрошачу омогући да јасно препозна разлику међу њима, а нарочито у односу на текст, слику и боје које се употребљавају.

Посебни захтеви у погледу нутритивне декларације

Члан 16.

(Уредба 2016/127 чл.7.)

Осим података прописаних прописом којим се уређује област декларисања, означавања и рекламирања хране, на обавезној нутритивној декларацији за почетну и прелазну формулу за одојчад наводи се количина свих минералних материја и витамина наведених у Прилогу 2., односно Прилогу 3. овог правилника, присутних у производу, осим молибдена.

На обавезној нутритивној декларацији за почетну формулу за одојчад наводи се и количина холина, инозитола и карнитина.

На обавезној нутритивној декларацији за почетну и прелазну храну за одојчад не наводи се количина соли.

Поред података прописаних прописом којим се уређује област декларисања, означавања и рекламирања хране, садржају обавезне нутритивне декларације за почетну и прелазну храну за одојчад може се додати један или више следећих података:

- 1) количине саставних делова протеина, угљених хидрата или масти;
- 2) однос између протеина сурутке и казеина;
- 3) количина било које супстанце из Прилога 2. или Прилога 3. овог правилника, као и из прилога прописа који уређује област декларисања, означавања, рекламирања, ако навођење тих супстанци није обухваћено ставом 1. овог члана;
- 4) количина било које супстанце додате производу у складу са чланом 12. овог правилника.

Подаци наведени на обавезној нутритивној декларацији за почетну и прелазну формулу за одојчад не наводе се поново на етикети.

Нутритивна декларација обавезна је за храну за одојчад и малу децу, без обзира на величину највеће површине на амбалажи или контејнеру.

Израчунавање енергетске вредности и њено изражавање у складу са прописом којим се уређује област декларисања, означавања и рекламирања хране, примењују се на све нутријенте наведене на нутритивној декларацији за храну за одојчад и малу децу.

Енергетска вредност и количине нутријената у храни за одојчад и малу децу изражавају се за 100 ml хране спремне за конзумирање након припреме у складу са упутством произвођача. Ако је примењиво, подаци се поред тога могу навести и за 100 g хране каква се налази у продаји.

Енергетска вредност и количине нутријената у храни за одојчад и малу децу не изражавају се у облику процената утврђених референтних уноса из прописа којим се уређује област декларисања, означавања и рекламирања хране.

Када се ради о прелазној формули за одојчад, поред облика изражавања из става 8. овог члана, подаци на декларацији који се односе на витамине и минералне материје могу се изразити у облику процената референтних уноса наведених у Прилогу 8. овог правилника на 100 ml хране спремне за конзумирање након припреме у складу са упутством произвођача. Прилог 8. је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Подаци на нутритивној декларацији за почетну и прелазну формулу за одојчад који нису наведени у Прилогу о навођењу и приказивању хранљивих материја из прописа којим се уређује област декларисања, означавања и рекламирања хране, наводе се након најрелевантнијег податка из тог Прилога којем припадају или чији су саставни део, а подаци који не припадају ни једном податку из тог Прилога, нити су његов саставни део, наводе се након последњег податка из тог Прилога.

Прехрамбене и здравствене изјаве за почетне формуле за одојчад

Члан 17.

(Уредба 2016/127 чл.8.)

На почетној формули за одојчад не наводе се прехрамбене и здравствене изјаве.

Изјаве које се односе на садржај лактозе и докозахексаеноинске киселине (ДХА)

Члан 18.

(Уредба 2016/127 чл.9.)

Изјава „само са лактозом” може се користити за почетну и прелазну храну за одојчад под условом да је лактоза једини угљени хидрат присутан у производу.

Изјава „без лактозе” може се користити за почетну и прелазну храну за одојчад под условом да количина лактозе у производу није већа од 2,5 mg/100 kJ (10mg /100kcal).

Када се изјава „без лактозе” употребљава за почетну и прелазну храну за одојчад произведену од извора протеина који нису изолати протеина соје, уз њу се наводи изјава „није прикладно за одојчад с галактоземијом”, за коју се употребљава иста величина слова и која се истиче на исти начин као изјава „без лактозе” и наводи се у близини те изјаве.

Изјава „садржи докозахексаеноинску киселину (како је прописано законодавством за сву почетну храну за одојчад)” или „садржи ДХА-у (како је прописано законодавством за сву почетну храну за одојчад)” може се употребљавати само за почетну храну за одојчад која се ставља на тржиште пре 22. фебруара 2025. године.

Захтеви у погледу промотивних и пословних пракси за почетну и прелазну формулу за одојчад

Члан 19.

(Уредба 2016/127 чл.10.)

Оглашавање почетне формуле за одојчад ограничено је на научне публикације.

Такво оглашавање садржи само научне информације и чињенице. Такве информације не смеју да стварају утисак да је храњење преко бочице еквивалентно или боље за одојчад од дојења.

Није дозвољено оглашавање на продајним местима, давање узорака или другог рекламног материјала за подстицање продаје хране за одојчад директно потрошачу у малопродаји, као што су посебна излагања, купони за попуст, награде, посебна продаја, продаја по ниским ценама и повезана продаја.

Произвођачи и дистрибутери хране за одојчад не смеју давати општој популацији, трудницама, мајкама или члановима њихових породица бесплатне производе или производе по ниским ценама, узорке или било које друге промотивне награде, предмете или прибор, којима би се промовисала употреба замена за мајчино млеко или храњење бочицом, било директно, или индиректно путем система здравствене заштите или здравствених радника.

Даровање или продаја по ниским ценама формула за одојчад систему здравствене заштите, установама или организацијама, допуштено је само у сврхе исхране одојчади у тим установама која се морају хранити формулама за одојчад због постојања медицинских контраиндикација за дојење и привремене спречености мајке да доји своју бебу и то само онолико дуго колико је то потребно таквој одојчади.

Обавештавање

Члан 20.

(Уредба 2016/127 чл.12.)

Када се почетна формула за одојчад ставља на тржиште Републике Србије, субјекат у пословању храном дужан је да достави изглед декларације за производ министарству надлежном за послове здравља, како би га обавестио о информацијама које су наведене на декларацији, као и све друге информације које ово министарство може затражити како би потврдило усклађеност са одредбама овог правилника.

Када се на тржиште ставља прелазна формула за одојчад произведена од хидролизата протеина или прелазна формула за одојчад која садржи супстанце које нису наведене у Прилогу 3. овог правилника, субјекат у пословању храном дужан је да достави модел декларације за производ министарству надлежном за послове здравља, како би га обавестио о информацијама које су наведене на декларацији, као и друге информације које ово министарство може затражити како би потврдило усклађеност са одредбама овог правилника, осим ако је субјект у пословању храном изузет од те дужности, у оквиру националног система којим се гарантује делотворно службено праћење предметног производа.

2. Прерађена храна на бази житарица и дечја храна

Групе прерађене хране на бази житарица

Члан 21.

(Директива 2006/125 чл.1.)

Прерађена храна на бази житарица и дечја храна обухвата храну за посебне прехранбене потребе које задовољавају одређене захтеве здраве одојчади и мале деце, те су намењене одојчади која се престаје дојити и малој деци као додатак њиховој прехрани и/или ради њиховог поступног прилагођавања уобичајеној храни. Ова храна обухвата:

1) прерађену храну на бази житарица која се дели на четири групе:

(1) једноставне житарице које се припремају или се морају припремити са млеком или другим одговарајућим храњивим течностима;

(2) житарице са додатком хране богате беланчевинама, које се припремају или се морају припремати са водом или другом течношћу која не садржи беланчевине;

(3) тестенина која се конзумира након кувања у кипућој води или другим одговарајућим течностима;

(4) двопеци и кекси који се конзумирају изравно/непосредно/директно или након дробљења уз додатак воде, млека или одговарајућих течности;

2) дечја храна (осим прерађене хране на бази житарица).

Овај се правилник не односи на млеко намењено малој деци.

Стављање на тржиште

Члан 22.

(Директива 2006/125 чл.3.)

Прерађена храна на бази житарица и дечја храна за одојчад и малу децу која се ставља на тржиште мора бити усаглашена са захтевима овог правилника.

Општеприхваћена научна сазнања

Члан 23.

(Директива 2006/125 чл.4.)

Прерађена храна на бази житарица и дечја храна за одојчад и малу децу производи се од састојака за које је на основу општеприхваћених научних сазнања потврђено да су прикладни за посебне прехранбене потребе одојчади и мале деце.

Општеприхваћена научна сазнања

Члан 24.

(Директива 2006/125 чл.5.)

Прерађена храна на бази житарица мора да испуњава захтеве по питању састава прописане у Прилогу 9. овог правилника.

Дечја храна за одојчад и малу децу наведена у Прилогу 10. овог правилника мора да испуњава захтеве по питању састава прописане поменутиим прилогом.

Прилози 9. и 10. су одштампани уз овај правилник и чине његов саставни део.

Храњиве материје/супстанце које се додају у процесу производње

Члан 25.

(Директива 2006/125 чл.6.)

У производњи прерађене хране на бази житарица и дечје хране за одојчад и малу децу смеју се додавати само храњиве материје/супстанце наведене у Прилогу 12. овог правилника.

Ако су за поједине храњиве материје/супстанце из Прилога 12. овога правилника посебним прописом прописани критеријуми чистоће, ти критерији се примењују и у овом правилнику.

За храњиве материје/супстанце за које још нису одређени критеријуми чистоће, до усвајања одговарајућих прописа, примјењују се општеприхваћени критеријуми чистоће које препоручују међународна тела.

Прилог 12. је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Дозвољене количине остатка/резидуа пестицида

Члан 26.

(Директива 2006/125 чл.7.)

Прерађена храна на бази житарица и дечја храна за одојчад и малу децу не сме садржати ни једну супстанцу у количини која би могла угрозити здравље одојчади и мале деце.

Прерађена храна на бази житарица и дечја храна за одојчад и малу децу не сме садржати остатке/резидуне појединих пестицида у количинама које премашују 0,01 mg/kg, осим за материје/супстанце на које се примењују посебно прописане количине у Прилогу 14. овога правилника. Аналитичке методе за одређивање количине остатка/резидуа пестицида су опћеприхваћене стандардизоване методе.

Пестициди наведени у Прилогу 15. овога правилника не смеју се користити у пољопривредној производњи намењеној производњи прерађене хране на бази житарица и дечје хране за одојчад и малу децу.

Међутим, у сврху спровођења службене контроле, сматра се:

1) да пестициди наведени у Табели 1. Прилога 15. овога правилника нису употребљавани ако количина њиховог остатка/резидуа није виша од 0,003 mg/kg. Та се вредност сматра границом квантификације аналитичких метода, која се редовно ревидира у складу са техничким напретком,

2) да пестициди наведени у Табели 2. Прилога 15. овога правилника нису употребљавани ако количина њиховог остатка/резидуа није виша од 0,003 mg/kg. Та се количина редовно ревидира у складу са подацима о загађењу животне средине.

Прилози 14. и 15. су одштампани уз овај правилник и чине његов саставни део.

Максимално допуштене количине остатака/резидуа из става 2. и 3. овога члана односе се на производе који су спремни за употребу, односно, који су припремљени према упутству произвођача.

Означавање прерађене хране на бази житарица и дечје хране за одојчад и малу децу

Члан 27.

(Директива 2006/125 чл.8.)

Приликом означавања прерађене хране на бази житарица и дечје хране за одојчад и малу децу, поред одредби наведених прописом који ближе уређује област декларисања, означавања и рекламирања хране, обавезно се наводи следећи подаци:

1) изјава о одговарајућој старости прикладној за употребу производа, узимајући у обзиром његов састав, текстуру или друга посебна својства. Без обзира на производ, старост која се наводи не сме бити мања од четири месеца. На производима који се препоручују за употребу од четвртог месеца старости може се навести да су прикладни за ту старост, осим ако другачије не оцене независни стручњаци из подручја нутриционизма или други независни медицински стручњаци одговорни за бригу о мајкама и деци,

2) податак о присутности или одсутности глутена, ако је старост мања од шест месеци наведена као старост прикладна за употребу производа,

3) искористива енергетска вредност изражена у kJ и kcal, те садржај беланчевина, угљених хидрата и масти, изражен у бројчаном облику на 100g, односно 100ml за производ у облику у којем се продаје те, где је прикладно, за предложену количину појединог obroka,

4) просечну количину појединих минералних материја, односно појединих витамина према посебно прописаним количинама из Прилога 9. и Прилога 10. овога правилника, изражену у бројчаном/нумеричком облику на 100g или 100ml за производ у облику у којем се продаје те, где је прикладно, за предложену количину појединог obroka,

5) упутство за правилну припрему и, према потреби, изјаву о важности поштовања тих упутстава.

При означавању прерађене хране на бази житарица и дечје хране за одојчад и малу децу, осим података из става 1. овога члана, може се наводити следеће:

1) просечна количина храњивих материја наведених у Прилогу 12. овога правилника, када ти наводи нису обухваћени одредбама става 1. тачке 4) овога члана, изражена у бројчаном облику на 100g или 100ml за производ у облику у којем се продаје те где је то прикладно, за предложену количину појединог obroka,

2) осим у бројчаном облику, податке о витаминима и минералима наведеним у Прилогу 13. овога правилника, изражене у процентима од датих референтних вредности на 100g или 100ml производа, у облику у којем се продаје те где је прикладно, за количину појединог obroka, под условом да су присутне количине једнаке или више од 15 % референтних вредности,

3) подаци о присутности односно одсутности глутена, ако је старост већа од шест месеци наведена као прикладна за употребу производа,

4) прехранбене и здравствене изјаве у складу са прописом који уређује област прехранбених и здравствених изјава.

Део трећи
Посебних захтеви у погледу састојака и информација за храну за посебне
медицинске намене

Стављање на тржиште

Члан 28.

(Уредба 2016/128 чл.1.)

Храна за посебне медицинске намене може се ставити на тржиште само ако је усаглашена са захтевима овог правилника.

Захтеви у погледу састојака

Члан 29.

(Уредба 2016/128 чл.2.)

Храна за посебне медицинске намене разврстава се на следеће три категорије:

1) Нутритивно потпуна храна са стандардном храњивом формулацијом која, ако се употребљава у складу са упутствима произвођача, може бити једини извор исхране за особе којима је намењена,

2) Нутритивно потпуна храна са формулацијом прилагођеном храњивим састојцима специфичном за болест, поремећај или здравствено стање која, ако се користи у складу са упутствима произвођача, може бити једини извор исхране особама којима је намењена,

3) Нутритивно некомплетна храна са стандардном формулацијом или формулација прилагођена храњивим састојцима специфична за болест, поремећај или здравствено стање, која није примерена за употребу као једини извор исхране.

Храна из става 1. тачака 1) и 2) може се такође употребљавати као делимична замена или као допуна исхрани пацијената.

Састав хране за посебне медицинске намене мора се темељити на поузданим медицинским и нутриционистичким начелима. Употреба те хране у складу са упутствима произвођача мора бити сигурна, корисна и ефикасна у задовољавању посебних прехранбених захтева особа којима је намењена, како је показано у опште прихваћеним научним подацима.

Храна за посебне медицинске намене која је развијена са циљем задовољавања прехранбених потреба одојчади мора да испуњава захтеве утврђене у Прилогу 16. Делу А овог правилника, у погледу састојака.

Храна за посебне медицинске намене развијена у друге сврхе које нису задовољавање прехранбених потреба одојчади мора да испуњава захтеве утврђене у Прилогу 16. Делу Б овог правилника, у погледу састојака.

Захтеви у погледу састојака утврђени у Прилогу 16. примењују се на храну за посебне медицинске намене, која је спремна за употребу и стављена је на тржиште као таква или, након припреме у складу са упутствима произвођача.

Прилог 16. је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Захтеви у погледу пестицида у храни за посебне медицинске намене која је развијена са циљем задовољавања прехранбених потреба одојчади и мале деце

Члан 30.

(Уредба 2016/128 чл.3.)

Храна за посебне медицинске намене развијена да задовољи хранљиве потребе одојчади и мале деце не сме да садржи остатке/резидуе у количинама већим од 0,01 mg/kg по активној супстанци.

Ти нивои ће се одредити општеприхваћеним стандардизованим аналитичким методама.

Одступајући од става 1. овог члана, за активне супстанце наведене у Прилогу 17. примењују се максимални нивои остатке/резидуе наведени у поменутом прилогу.

Храна за посебне медицинске намене развијена да задовољи прехранбене потребе одојчади и мале деце, мора се производити само од пољопривредних производа за чију производњу нису коришћена средства за заштиту биља која садрже активне супстанце наведене у Прилогу 18.

Међутим, у сврху контрола сматра се да средства за заштиту биља која садрже активне супстанце наведене у Прилогу 18. нису коришћена ако њихови остаци/резидуе не прелазе ниво од 0,003 mg/kg.

Нивои наведени у ставовима 1., 3. и 4. примењиваће се на храну за посебне медицинске намене спремну за употребу, која се ставља на тржиште као таква или након припреме у складу са упутствима произвођача.

Прилози 17. и 18. су одштампани уз овај правилник и чини његов саставни део.

Назив хране

Члан 31.

(Уредба 2016/128 чл.4.)

Назив хране за посебне медицинске потребе утврђен је у Прилогу 19. овог правилника. Прилогу 19. је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Посебни захтеви у погледу информација о храни

Члан 32.

(Уредба 2016/128 чл.5.)

Ако овим правилником није другачије предвиђено, храна за посебне медицинске намене мора бити у складу са прописом којим се уређује област декларисања и означавања хране.

У складу са прописима који уређује област декларисања и означавања хране, храна за посебне медицинске намене садржи обавезне податке и то:

- 1) назив хране,
- 2) листа састојака,
- 3) све састојке или помоћне супстанце у процесу производње који су наведени у Прилогу прописа који уређује област декларисања и означавања хране или добијени од супстанци или производа из Прилога прописа који уређује област декларисања и означавања хране, који узрокују алергије или нетолеранције, а који су употребљени у процесу производње или припреме хране и који су присутни у готовом производу, чак и у промењеном облику,
- 4) количину одређених састојака или категорија састојака,

- 5) нето количину хране,
- 6) датум минималне трајности или „употребити до” датум,
- 7) посебне услове чувања и/или употребе,
- 8) име или назив и адресу субјекта у пословању храном,
- 9) земљу или место порекла, у складу са прописом којим се уређује област декларисања и означавања хране,
- 10) упутства за употребу или припрему, када у недостатку таквог упутства не би била могућа правилна употреба хране,
- 11) за пића која садрже више од 1,2 % vol. алкохола, стварну алкохолну јачину по волумену,
- 12) нутритивна декларација,

Уз обавезне податке наведене у пропису који уређује област декларисања и означавања хране, за храну за посебне медицинске потребе додатни обавезни подаци су и:

- 1) изјава да се производ мора узимати под медицинским надзором,
- 2) изјава да ли је производ погодан за употребу као једини извор исхране,
- 3) изјава да је производ намењен одређеној старосној групи, према потреби,
- 4) по потреби изјаву да производ представља опасност по здравље када га конзумирају особе које немају болест, поремећај или здравствено стање којима је производ намењен,
- 5) изјава „За потребе исхране пацијената код ...”, при чему се у празни простор уписују болест, поремећај или медицинско стање за које је производ намењен,
- 6) по потреби изјаву која се односи на одговарајуће мере предострожности и контраиндикације,
- 7) опис својстава и / или карактеристика које чине производ корисним у вези са болешћу, поремећајем или здравственим стањем за исхрану којој је производ намењен, посебно, у зависности од случаја, у вези са посебном прерадом и саставом, храњивим супстанцама које су повећане, смањене, елиминисане или на неки други начин измењене и разлозима за употребу производа,
- 8) ако је потребно, упозорење да производ није за парентералну употребу,
- 9) ако је потребно, упутства за правилно припремање, употребу и чување производа након отварања контејнера.

Подацима из тачака од 1) до 4) из става 3. овог члана, морају претходити речи „важна обавештење” или њихов еквивалент.

У складу са прописима који уређује област декларисања и означавања хране, не доводећи у питање посебне одредбе које се примењују на храну за посебне медицинске намене, у случају када су обавезни подаци из става 2. овог члана приказани на амбалажи или на етикети која је на њу причвршћена, они морају бити отиснути на амбалажи или на етикети тако да буду јасно читљиви, и то словима чија је висина х, како је утврђено Прилогом прописа који уређује област декларисања и означавања хране, једнака или већа од 1,2 мм.

У случају амбалаже или контејнера чија је највећа површина мања од 80 cm², висина х слова из става 5. овог члана мора бити једнака или већа од 0,9 mm.

Посебни захтеви у погледу нутритивне декларације

Члан 33.

(Уредба 2016/128 чл.6.)

У складу са прописима који уређује област декларисања и означавања хране, обавезна нутритивна декларација за храну за посебне медицинске намене укључује следеће податке:

- 1) енергетску вредности и
- 2) количине масти, засићених масти, угљених хидрата, шећера, беланчевина и соли.

Осим информација из става 1. овог члана, обавезна нутритивна декларација за храну за посебне медицинске намене укључује следеће:

- 1) количину сваког минерала и витамина наведенеог у Прилогу 16. овог правилника која је присутна у производу,
- 2) количину саставних делова протеина, угљених хидрата и масти и/или других храњивих материја и њихових састојака, означавање којих је нужно за правилну наменску употребу производа,
- 3) информацију о осмолалности или осмоларности производа, ако је то потребно,
- 4) информацију о извору и природи протеина и/или хидролизата протеина коју производ садржи.

У складу са прописима који уређује област декларисања и означавања хране, ако означавање претходно упаковане хране укључује обавезну нутритивну декларацију из става 1. овог члана, у њој се могу поновити следећи подаци:

- 1) енергетска вредност и
- 2) енергетска вредност, заједно са количинама масти, засићених масних киселина, шећера и соли.

Одступајући од става 3. овог члана, информација која је укључена у обавезну нутритивну декларацију за храну за посебне медицинске намене, не сме се понављати на декларацији.

Нутритивна декларација обавезна је за сву храну за посебне медицинске намене, без обзира на величину највеће површине амбалаже или контејнера.

Одредбе прописа који уређује област декларисања и означавања хране које се односе на: израчунавање енергетске вредности хране, изражавање енергетске вредности и количине храњивих материја на 100g или 100ml, изражавање енергетске вредности и количине храњивих материја по порцији или потрошачкој јединици и приказивање енергетске вредности и количине храњивих материја примењује се на све храњиве материје наведене на нутритивној декларацији за храну за посебне медицинске намене.

Одступајући од одредбе прописа који уређује област декларисања и означавања хране које се односе на израчунавање енергетске вредности хране, енергетска вредност и количине храњивих материја у храни за посебне медицинске намене одговарају онима у храни у продаји и ако је потребно онима у храни спремној за употребу након припреме у складу са упутствима произвођача.

Одступајући од одредбе прописа који уређује област декларисања и означавања хране које се односе на изражавање енергетске вредности и количине храњивих материја на 100g или 100ml енергетска вредност и количина храњивих материја у храни за посебне медицинске намене не сме бити изражена као проценат дневних препоручених уноса утврђених у Прилогу прописа који уређује област декларисања и означавања хране.

Подаци наведени на нутритивној декларацији за храну за посебне медицинске намене који нису наведени у Прилогу прописа који уређује област декларисања и означавања хране, наводе се након најрелевантнијег уноса у поменутом Прилогу којем припадају или чији су саставни дио.

Подаци који нису наведени у Прилогу прописа који уређује област декларисања и означавања хране, а који не припадају или нису саставни делови нити једног уноса тог Прилога наводе се на нутритивној декларацији након последњег уноса из тог Прилога.

Ознака количине натријума наводи се заједно са осталим минералима и може се поновити поред ознаке садржаја соли на следећи начин: „Со: Xg (од чега натријум: Ymg)”.

Нутритивне и здравствене изјаве

Члан 34.

(Уредба 2016/128 чл.7.)

Забрањено је навођење нутритивних и здравствених изјаве на декларацији хране за посебне медицинске намене.

Посебни захтеви за храну за посебне медицинске намене која је развијена са циљем задовољавања прехранбених потреба одојчади

Члан 35.

(Уредба 2016/128 чл.8.)

Сви обавезни подаци за храну за посебне медицинске намене која је развијена са циљем задовољавања прехранбених потреба одојчади морају бити написани на српском језику. Ова одредба не спречава да се такви подаци наводе на више различитих језика.

Декларисање, означавање и рекламирање хране за посебне медицинске намене која је развијена са циљем задовољавања прехранбених потреба одојчади не сме садржати слике одојчади, нити друге слике или текст који би могао идеализовати употребу производа.

Међутим, дозвољени су графички прикази за лаку идентификацију производа и приказ начина припреме.

Декларисање, означавање и рекламирање хране за посебне медицинске намене која је развијена са циљем задовољавања прехранбених потреба одојчади дизајнирано је на тај начин да омогућава потрошачима јасно разликовање између таквих производа и почетне и прелазне формуле за одојчад, посебно у погледу употребљеног текста, слика и боја, како би се избегла могућност забуне потрошача.

Оглашавање хране за посебне медицинске намене која је развијена са циљем задовољавања прехранбених потреба одојчади ограничава се на публикације специјализоване за дечју негу и научне публикације.

Држава може додатно ограничити или забранити такво оглашавање. Такво оглашавање мора садржати само информације научне и чињеничне природе.

Мере које се предузимају у складу са овим правилником, не смеју спречавати ширење корисних информација и препорука, искључиво намењених стручњацима из области медицине, нутриционизма, фармације и другим здравственим радницима, одговорним за негу мајке и деце.

Забрањено је оглашавање на продајним мјестима, давање узорака или другог рекламног материјала за подстицање продаје хране за посебне медицинске намене која је развијена са циљем задовољавања прехранбених потреба одојчади, непосредно потрошачу у малопродаји, као што су посебно излагање, купони за попуст, поклони, посебна продаја, продаја по ниским ценама и везана продаја.

Произвођачи и дистрибутери хране за посебне медицинске намене која је развијена са циљем задовољавања прехранбених потреба одојчади не сме непосредно давати широј публици или трудницама, мајкама или члановима њихових породица бесплатне производе, или производе по ниским ценама, узорке или било које друге промотивне поклоне.

Обавештавање

Члан 36.

(Уредба 2016/128 чл.9.)

Субјекти у пословању са храном за посебне медицинске намене, пре стављања на тржиште, достављају изглед декларације министарству надлежном за здравље, као и све остале информације које доказују усклађеност поменутог производа са захтевима овог правилника.

Део четврти

Замена за комплетну дневну исхрану за особе на дијети за мршављење

1. Посебних захтеви у погледу састава и означавања хране намењене смањењу телесне масе при енергетски ограниченим дијетама

Категорије хране намењене смањењу телесне масе

Члан 37.

(Директива 96/8 чл.1.)

Храна намењена смањењу телесне масе је храна је посебног састава која употребом у складу са упутством произвођача у целини или делимично замењује дневни унос хране. Дели се у две категорије:

- 1) храна која је презентирана као замена за укупан дневни унос хране,
- 2) храна која је презентирана као замена за један или више оброка дневног уноса хране.

Стављање на тржиште

Члан 38.

(Директива 96/8 чл.2.)

Храна намењена смањењу телесне масе може се ставити на тржиште само ако је усаглашена са захтевима овог правилника.

Захтеви у погледу састава

Члан 39.

(Директива 96/8 чл.3.)

Храна намењена смањењу телесне масе у складу је са захтевима за састав прописаним у Прилогу 20. овог правилника. Прилог 20. је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Захтеви у погледу паковања појединачних састојака

Члан 40.

(Директива 96/8 чл.4.)

Сви појединачни састојци хране из члана 37. став 2. тачка 1) при продаји морају бити упаковани у истој амбалажи.

Назив под којим се храна продаје

Члан 41.

(Директива 96/8 чл.5.)

Назив под којим се храна продаје гласи:

1) за храну која је презентирана као замена за укупан дневни унос хране:

„Замена за целодневну прехрану при редукцијској дијети”,

2) за храну која је презентирана као замена за један или више obroka дневног уноса хране:

„Замена за један или више obroka при редукцијској дијети”.

Означавање на овој храни, осим услова из прописа који уређује област информисања потрошача о храни, мора садржати и:

1) енергетску вредност изражену у kJ и kcal, садржај беланчевина, угљених хидрата и масти, изражен у бројчаном облику на одређену количину производа препорученог за конзумацију;

2) просечну количину сваког минерала и витамина за које су предвиђени обавезни захтеви у Прилогу 20. изражену у бројчану облику на одређену количину производа који се препоруча за конзумацију. Осим тога, за храну која је презентирана као замена за један или више obroka дневног уноса хране, подаци о витаминима и минералима наведени у Прилогу 20. морају бити изражени као проценат вредности одређених прописом који уређују област информисања потрошача о храни;

3) упутство за припрему и изјаву о важности придржавања наведеног упутства (ако је потребно);

4) приложену изјаву у којој се наводи да храна, ако се конзумира у складу са упутством произвођача те осигурава дневни унос већи од 20g полиола дневно, може имати лаксативни ефекат;

5) изјаву о важности довољног дневног уноса течности;

6) за храну која је презентирана као замена за укупан дневни унос хране:

(1) изјаву да храна обезбеђује довољне дневне количине свих основних храњивих материја,

(2) изјаву да се без лекарског савета храна не сме употребљавати више од три недеље;

7) за храну која је презентирана као замена за један или више obroka дневног уноса хране, изјаву да је таква храна корисна својој намјени само као део енергетски ограничене дијете, те да и друга храна мора бити обавезни део такве дијете.

Код декларисања, означавања и рекламирања поменутих производа, не сме се наводити стопа или количина изгубљене телесне масе као резултат њихове употребе.

2. Посебних захтеви у погледу састава и информација производа за замену за целодневну прехрану при редукцијској дијети

Посебни захтеви

Члан 42.

(Уредба 2017/1798 чл.1.)

Посебни захтеви у погледу производа за замену за целодневну прехрану при редукцијској дијети су:

- 1) захтеви у погледу састојака,
- 2) захтеви у погледу декларисања, означавања и рекламирања,
- 3) захтеви у погледу обавештавања ради стављања производа на тржиште.

Стављање на тржиште

Члан 43.

(Уредба 2017/1798 чл.2.)

Производи за замену за целодневну прехрану при редукцијској дијети могу се ставити на тржиште само ако су усаглашени са захтевима овог правилника.

Захтеви у погледу састојака

Члан 44.

(Уредба 2017/1798 чл.3.)

Производи за замену за целодневну прехрану при редукцијској дијети морају бити у складу са захтевима у погледу састојака утврђенима у Прилогу 22., узимајући у обзир спецификације у Прилогу 23. овог правилника. Прилози 22. и 23. су одштампани уз овај правилник и чине његов саставни део.

Захтеви у погледу састојака утврђени у Прилогу 22. примењују се на храну која је спремна за конзумацију и стављена на тржиште као таква или након припреме у складу са упутством произвођача.

Производи за замену за целодневну прехрану при редукцијској дијети смеју садржати друге састојке осим супстанци наведених у Прилогу 22. само ако је њихова примереност утврђена општеприхваћеним научним подацима.

Посебни захтеви у погледу информација о храни

Члан 45.

(Уредба 2017/1798 чл.4.)

Уз обавезне податке наведене у прописа који уређује област декларисања, означавања, рекламирања, обавезни подаци за производе за замену за целодневну прехрану при редукцијској дијети су и:

- 1) изјава да је производ намењен само здравим одраслим особама које намеравају смањити телесну тежину,
- 2) изјава да без стручног медицинског мишљења, производ не би требале употребљавати труднице или дојиље, адолесценти или особе који имају здравствених проблема,
- 3) изјава о важности довољног дневног уноса течности,
- 4) изјава да производ пружа одговарајуће дневне количине свих основних храњивих супстанци ако се употребљава у складу са упутством за употребу,
- 5) изјава да без стручног медицинског мишљења, здраве одрасле особе које имају прекомерну телесну тежину, производ не би требале употребљавати дуже од осам недеља или у више краћих временских интервала,
- 6) упутство за правилну припрему (према потреби) и изјава о важности придржавања упутства,
- 7) изјава да може имати лаксативни учинак (ако се употребљава према упутству произвођача и пружа дневни унос већи од 20 g полиола дневно),
- 8) изјава да се мора затражити стручно медицинско мишљење у погледу могућности да се производу додају прехранбена влакна (ако производу нису додата прехранбена влакна).

Ако се налазе на амбалажи или на причвршћеној ознаци, обавезни подаци наведени у ставу 1. овог члана, наводе се на начин да информације о храни морају бити на видљивом месту, висина слова x , мора бити једнака или већа од 1,2 mm, а у случају амбалаже или контејнера чија је највећа површина мања од 80 cm², висина x слова мора бити једнака или већа од 0,9 mm.

При декларисању, означавању и рекламирању производа за замену за целодневну прехрану при редукцијској дијети, ни на који се начин се не сме упућивати на брзину или количину смањења телесне тежине, које може бити последица употребе ове хране.

Посебни захтеви у погледу нутритивне декларације

Члан 46.

(Уредба 2017/1798 чл.5.)

Обавезни подаци на нутритивној декларацији, у складу са прописом који уређује област декларисања, означавања, рекламирања, су:

- енергетска вредност,
- количине масти, засићених масти, угљених хидрата, шећера, беланчевина и соли,
- према потреби, у непосредној близини нутритивне декларације може да стоји изјава да је садржај соли искључиво последица природно присутног натријума
- количина свих минерала и витамина наведених у Прилогу 22. овог правилника.

Обавезни подаци на нутритивној декларацији укључују и количину присутног колина, као и прехранбених влакана, ако су додата.

Обавезни подаци на нутритивној декларацији, у складу са прописом који уређује област декларисања, означавања, рекламирања, су и:

- једноструко незасићене масне киселине
- вишеструко незасићене масне киселине
- полиол
- скроб
- влакна
- било који витамин/минерал присутан у значајним количинама

Поред поменутих обавезних података нутритивна декларација може садржати и следеће податке:

- 1) количине саставних делова масти и угљених хидрата,
- 2) количине било које супстанце из Прилога 1 (уколико су изостављени у навођењу у овом члану),
- 3) количина било које супстанце додате производу на основу општеприхваћених научних сазнања.

Информације наведене на обавезној нутритивној декларацији не наводе се поново на ознаци.

Нутритивна декларација је обавезна за све производе за замену за целодневну прехрану при редукцијској дијети, без обзира на величину највеће површине амбалаже или контејнера.

Све храњиве материје обухваћене нутритивном декларацијом за производе за замену за целодневну прехрану при редукцијској дијети, морају испуњавати захтеве прописа који уређује област декларисања, означавања, рекламирања по питању израчунавања енергетских вредности, изражавања енергетских вредности на 100g или 100ml, изражавања по оброку или по јединици конзумације, презентирања, као и додатних облика изражавања и презентирања.

Енергетска вредност и количине храњивих материја у производима за замену за целодневну прехрану при редукцијској дијети изражавају се у односу на укупни дневни оброк и по оброку и/или јединици конзумације хране спремне за употребу, након припреме у складу са упутством произвођача. Ако је потребно, подаци се могу навести и за 100 g или 100 ml хране како се продаје.

Енергетска вредност и количина храњивих материја у производима за замену за целодневну прехрану при редукцијској дијети не изражавају се у облику процента препоручених уноса витамина и минерала и других храњивих материја, у складу са Прилогом 13. прописа који уређује област декларисања, означавања, рекламирања.

Подаци наведени на нутритивној декларацији за производе за замену за целодневну прехрану при редукцијској дијети који нису наведени у Прилогу 15. прописа који уређује област декларисања, означавања, рекламирања, наводе се након најрелевантнијег уноса у том прилогу којем припадају или чији су саставни део.

Подаци који нису наведени Прилогу прописа који уређује област декларисања, означавања, рекламирања, а који не припадају или нису саставни делови ни једног уноса из тог прилога, наводе се на нутритивној декларацији након последњег уноса у том прилогу.

Количина натријума се наводи заједно са осталим минералима и може се поновити уз ознаку садржаја соли како следи: „Со: X g (од чега натријум: Y mg)”.

Изјава „прехрана са врло ниским уносом калорија” сме се користити за производе за замену за целодневну прехрану при редукцијској дијети, уз услв да је садржај енергије производа мањи од 3 360 kJ на дан (800 kcal на дан).

Прехрамбене и здравствене изјаве

Члан 47.

(Уредба 2017/1798 чл.6.)

Прехрамбене и здравствене изјаве не наводе се на производима за замену за целодневну прехрану при редукцијској дијети.

Одступајући од става 1. овог члана, прехранбена изјава „додата влакна” смеју се користити за производе за замену за целодневну прехрану при редукцијској дијети, уз услов да садржај прехранбених влакана у производу није мањи од 10 g.

Обавештавање

Члан 48.

(Уредба 2017/1798 чл.7.)

Кад се производи за замену за целодневну прехрану при редукцијској дијети стављају на тржиште, субјекти у пословању са храном обавештавају министарство надлежно за здравље о информацијама на ознаци/декларацији, на тај начин што му шаљу модел декларације која се употребљава на производу, као и све остале информације које министарство надлежно за здравље може затражити, ради утврђивања усклађености са захтевима овог правилника.

Ш. Прелазне и завршне одредбе

Члан 49.

Субјекти у пословању храном за специфичне популационе групе дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог правилника најкасније у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог правилника.

Престанак важења ранијег прописа

Члан 50.

Даном ступања на снагу овог правилника престају да важе одредбе Главе II. - Дијететски производи, Правилника о здравственој исправности дијететских производа (Сл. гласник РС бр. 45/10 , 27/11 , 50/12 , 21/15 , 75/15 , 7/17 , 103/18), у делу који се односи на формуле за одојчад, храна за одојчад и малу децу, храна за особе на дијети за мршављење, храна за посебне медицинске намене.

Ступање на снагу

Члан 51.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.